

Tying the Knots in Bologna Implementation/ KnoBI

Conferință națională: Internaționalizarea învățământului superior

București, 3 mai 2018

Raportul conferinței

Descrierea evenimentului

Conferința națională: Internaționalizarea învățământului superior, organizată de UEFISCDI în data de 3 mai 2018 în cadrul proiectului Erasmus+ *Tying the Knots in Bologna Implementation (KnoBI)*, a reunit peste 100 de participanți reprezentând toate părțile interesate de politicile educaționale din România: reprezentanți ai autorităților publice cu responsabilități în domeniu, de la nivel local sau central, studenți, cadre didactice etc. Agenda evenimentul a cuprins trei secțiuni distincte, debutând cu o sesiune plenară în care vorbitorii-cheie prezenți au discutat provocări ale dezvoltării internaționalizării învățământul superior în contextul global al Spațiului European al Educației (European Education Area), până în 2025 și după acest moment. Cea de a doua parte a presupus împărțirea celor prezenți în două grupuri care au discutat, în paralel câte o tematică: (1) implementarea strategiilor de internaționalizare, (2) îmbunătățirea experienței studenților care folosesc portalul StudyinRomania și, respectiv după pauza de prânz, (3) instrumente de promovare a ofertei educaționale în afara granițelor și (4) Programului de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor și a Programului de Cercetare (EEA&Norway Grants 2014-2021).

Implementarea strategiilor de internaționalizare

Una dintre sesiunile paralele a fost dedicată prezentărilor reprezentanților din universități privind experiența lor de elaborare, adoptare și implementare a strategiilor instituționale de internaționalizare. Pornind de la strategiile de internaționalizare elaborate într-un proiect anterior derulat de UEFISCDI, prezentările au inclus și punctele tari și punctele slabe ale implementării actuale, precum și câteva reflecții privind nevoile universităților pentru îmbunătățirea rezultatelor. Acestea au fost completate în urma discuțiilor cu participanții din sală.

Principalele concluzii sunt evidențiate mai jos:

- Aprecierile celor prezenți pentru sprijinul acordat de experții implicați în proiectul „Internaționalizarea, echitatea și managementul universitar” (IEMU) coordonat de către UEFISCDI, agreându-se faptul că acesta a creat contextul propice și a adus la dispoziția universităților resursele necesare pentru dezvoltarea strategiei;

- Printre obstacolele întâmpinate în implementarea strategiilor de internaționalizare se numără:
  - lipsa unei culturi a cooperării academice: insuficienta colaborare dintre cadrele didactice, care sunt deja mulțumite cu statusul curent, fiind dificil de implicat în activități specifice care să conducă la o îmbunătățire a metodelor de predare și implicare a studenților;
  - incompatibilitățile cu celelalte sisteme educaționale care persistă, fiind raportate de exemplu, probleme de compatibilitate a programelor de studiu, care reduc din atractivitatea mobilităților academice;
  - nerecunoașterea practicii făcute în perioadele de mobilități;
  - scăderea atractivității mobilităților de studiu sau de practică odată cu creșterea accesibilității turismului individual (de exemplu: concomitent cu creșterea numărului de oferte de zboruri tip low-cost).

Dintre **elementele** considerate **importante pentru internaționalizarea sistemului educațional românesc**, cele mai des menționate au fost:

- vizibilitatea universităților pe plan internațional;
- poziționarea universităților în ranking-urile internaționale (fiind remarcată în mod apreciativ evoluția în topurile internaționale a universităților românești);
- studenții străini atrași (puțin peste 5.000, dintre care mai mult de jumătate sunt înmatriculați în cadrul universităților de medicină, deși potențialul universităților românești este mult mai mare);
- participarea la dezvoltarea rețelei de Universități europene (European Universities Networks);
- dublarea bugetului pe ERASMUS+ la nivel european (și până acum erau foarte multe proiecte eligibile depuse, chiar dacă nu puteau fi finanțate).

Pentru a putea cheltui fondurile care vor reveni României ca urmare a dublării bugetului european al programului Erasmus+, este nevoie de o intensificare a eforturilor depuse pentru încurajarea și motivarea studenților de a participa în mobilități. Pe lângă modificări legislative care să favorizeze participarea în mobilități, s-au menționat că este nevoie de: întărirea colaborării cu comunitatea, digitalizarea administrației și a predării, stimularea promovării și recompensării excelenței în predare, recunoașterea automată a mobilităților, simplificarea proceselor aferente participării la mobilitate de la recrutare până la recunoaștere, colectarea de date pentru evaluarea performanțelor etc.

Au fost aduse în atenția participanților câteva documente internaționale de interes pentru tematica evenimentului:

- Comunicatul CE 14.11.2017: Consolidarea identității europene prin educație și cultură pentru dezvoltarea unui Spațiu European al Educației la orizontul anului 2025 prin cooperarea dintre statele membre UE;
- Documentul ESPC: „10 trends transforming education as we know it” (14.11.2017);

precum și trei inițiative cheie de urmărit în viitor:

- Recomandarea Consiliului European privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;
- Planul de acțiune pentru educație digitală (PAED);
- Recomandarea Consiliului European privind valorile comune, educația incluzivă și dimensiunea europeană a predării.

Dintre provocările care stau în calea internaționalizării educației au fost amintite:

- unul din cinci copii din UE au competențe insuficiente în matematică, științe și de citire;
- aproximativ jumătate dintre cetățenii UE vorbesc și înțeleg numai limba maternă și doar 25% dintre aceștia pot conversa în două limbi străine;
- 44% din populația UE (cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani) are slabe sau deloc (19%) competențe digitale, în timp ce 40% dintre companii au probleme în a găsi specialiști în ICT;
- peste 48.000 de școli din EU nu au conexiune la internet.

Îmbunătățirea experienței studenților care folosesc portalul StudyinRomania / Instrumente de promovare a ofertei educaționale în afara granițelor

A doua rundă de sesiuni paralele s-a concentrat pe strategia de promovare a învățământului superior românesc, cu accent pe utilizarea și îmbunătățirea platformei online StudyinRomania, dezvoltată de UEFISCDI în cadrul proiectului „Internaționalizarea, echitatea și managementul universitar” (IEMU) (2014-2015). După o scurtă prezentare a portalului, realizată de către unul dintre experții KnoBI care a și contribuit la elaborarea acestuia, participanții au fost provocați să ofere propuneri de soluții pe marginea problemelor existente, sau propuneri de îmbunătățire a platformei.

Cele mai importante **sugestii / propuneri de îmbunătățire** sunt evidențiate în cele ce urmează:

- ar trebui să crească rata de cuprindere a universităților care își încarcă datele pe platformă;
- ar trebui să existe un fel de newsfeed pe website care să fie bazat pe o comunicare mai bună între administratorii portalului și universități / alte instituții cu atribuții în domeniu;
- CNRED are deja pe website un link spre StudyinRomania, dar linkuri similare ar putea fi incluse pe website-ul MEN sau alte website-uri relevante;

- nevoia de accelerare a vitezei cu care sunt urcate noutățile pe website (adesea se face indirect via website-urile universităților);
- dezvoltarea unui set de răspunsuri standard pentru întrebările frecvente puse de studenți;
- includerea de testimoniale cu povești de succes, inclusiv cu parcursuri profesionale inedite ale unor absolvenți, care eventual pot fi puse pe prima pagină ca element de promovare;
- prezentarea nu ar trebui axată pe aspecte turistice, ci pe avantaje reale (ex. cost-eficiență, costuri reduse);
- dezvoltarea de sisteme de pre-admitere utilizând documente scanate, înainte de a obliga studenții străini să trimită documentele fizice, și existența de filtre suplimentare pentru trimiterea de documente scanate, întrucât acest lucru ar însemna o aliniere la tendințele europene și internaționale (universitățile din anumite state fac inclusiv o pre-evaluare a documentelor cu ajutorul căreia pot estima șansa de admitere anumitor studenți);
- există probleme cu lipsa de integrare a datelor (ex. verificarea online a diplomelor); un registru online al diplomelor ar credibiliza educația românească și ar deveni un element de promovare;
- secțiunea de Erasmus+ ar trebui să fie mai vizibilă, deși abordarea interpersonală a programelor Erasmus+ face acest lucru dificil;
- zona de Erasmus+ poate avea o funcție de promovare, cu îndrumare ulterioară spre birourile Erasmus locale sau ar putea fi incluse link-uri directe spre birourile Erasmus, care la rândul lor pot îndruma studenții în funcție de parteneriatele existente;
- promovarea oportunităților Erasmus pentru studenții internaționali;
- schimburi de studenți ca instrument de promovare, alături de proiecte bilaterale;
- lucrul cu firme profesionale de recrutare, care însă pune probleme în anumite contexte;
- nevoia de angajați specializați în recrutări studenți care să se ocupe de relația cu potențialii candidați;
- se pot urca filmulețe scurte de tip webinar (ex. de 30 de minute), în care se promovează oferta educațională. Un exemplu de site este studyabroad.com, pe care pot fi urcate webinarurile și poate face un matching pentru studenții interesați;
- platforma ar trebui să beneficieze de accesibilitate pe mobil și pe tabletă (design de interfață user-friendly), cu adaptarea anumitor elemente (de exemplu bullet-urile) pentru această interfață; ar putea fi de asemenea dezvoltată o aplicație pentru telefoanele mobile;
- includerea unui instrument de schimbare a limbii pe website, printre primele opțiuni vizibile;

Internaționalizarea învățământului superior din România

Cele mai importante **sugestii și recomandări pentru îmbunătățirea internaționalizării învățământului superior din România**, reieșite din dezbaterile participanților în sesiunea finală, sunt evidențiate în cele ce urmează:

- fuziunea a două universități pentru a urca mai repede în rankingurile internaționale – o metodă de *leap-frog* care a funcționat anterior în Portugalia;
- intensificarea eforturilor de a completa cu informații relevante și de actualitate portalul StudyinRomania, precum și de a crește vizibilitatea lui;
- inițiative proactive în direcția internaționalizării educației, nu doar reactive ca până acum;
- extinderea utilizării cardului de student european (EU student card);
- recunoașterea automată a mobilităților, inclusiv în învățământul preuniversitar;
- creșterea autonomiei universităților pentru ca ele să dețină mai multă flexibilitate financiară, a resurselor umane și a eliberării de diplome;
- implementarea unui instrument de tip *newsletter* pentru a îmbunătăți comunicarea dintre administratorii platformei StudyinRomania și universități, respectiv utilizatori;
- includerea link-urilor de trimitere către platforma StudyinRomania pe website-urile Ministerului Educației și a altor instituții publice din domeniu, dar și promovarea pe platformă a birourilor Erasmus sau a unor instituții de interes pentru utilizatorii platformei;
- dezvoltarea unei pagini de răspunsuri la întrebările frecvente ale utilizatorilor platformei StudyinRomania.

Cu ocazia conferinței a fost de asemenea diseminat pe scară largă tuturor celor interesați Policy Brief-ul privind internaționalizarea educației, dezvoltat în cadrul pachetului de lucru specific al proiectului KnoBI.